

Soma vifungu vifuatavyo. Vina nafasi 1 mpaka 15. Kwa kila nafasi umepewa majibu manne. Chagua jibu lifaalo zaidi kati ya yale uliyopewa.

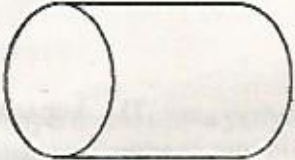
Sisi _____ 1 _____ na mama _____ 2 _____ mkali sana. Mama _____ 3 _____ hakuturuhusu _____ 4 _____ sheria zozote kiamboni petu. Kila alipohisi kuwa _____ 5 _____ kuoga, alitulazimisha kuoga maji baridi lakini _____ 6 _____ kutumia sabuni mbayo _____ 7 _____ vizuri sana. Au kila alipogundua _____ 8 _____ utovu kinidhamu, tulikaripiwa na kukumbushwa kuwa ulikuwa wajibu _____ 9 _____ kuwalinda wavyele wetu kwa tabia.

1. A. tulilelewa	B. tulielewa	C. tulilelea	D. tulilea
2. A. aliyokuwa	B. aliyekuwa	C. aliyekua	D. aliokuwa
3. A. huo	B. hio	C. huyo	D. hilo
4. A. kuvuja	B. kufunja	C. kufuja	D. kuvunja
5. A. tuliogopa	B. tumeogopa	C. tutaogopa	D. wanaogopa
6. A. ingawa	B. na	C. kwa	D. kuwa
7. A. ilinukwa	B. ilinukia	C. inanukia	D. ilinuka
8. A. tuna	B. mna	C. wana	D. lima
9. A. wangu	B. wetu	C. wao	D. yetu

Mawasiliano ni kitendo cha _____ 10 _____ ujumbe. Hii ni _____ 11 _____ binadamu sanasana. Kuna njia _____ 12 _____ za mawasiliano. Kunazo zile za jadi kama vile kuwasha moto, kupiga uyoma au kutuma watu maalum _____ 13 _____ ujumbe mahali ulipohitajika, siku hizi, watu _____ 14 _____ simu, magazeti, majarida na vifaa _____ 15 _____ kuwasiliana.

10. A. kupishana	B. kupashia	C. kupashika	D. kupashana
11. A. licha ya	B. katikati ya	C. baina ya	D. mithili ya
12. A. mingi	B. nyingi	C. jingi	D. mingi
13. A. kuupeleka	B. kuzipeleka	C. kulipeleka	D. kukupeleka
14. A. walitumia	B. hutumia	C. wametumia	D. wangetumia
15. A. nyinginezo	B. zinginezo	C. mengineyo	D. vinginevyo

Kuanzia swali la 16-30, jibu kila swali kulingana na maagizo.

16. Chagua orodha ambayo ni ya vielezi
 A. hivi, nyingi, yoyote, chake
 B. nyinyi, wewe, mimi, sisi
 C. sana, upesi, hakika, kabisa
 D. lini, gani, vipi, mbona
17. Chagua kiashiria takriri kilicho sahihi kujaza pengo:
 Vikombe _____ vilianguka hapa.
 A. vivi hivyo
 B. hivyo hivi
 C. hivi vivi
 D. vivi hivi
18. Jaza pengo kwa neno sahihi:
 Mama alienda shambani na alishinda kuko huko mchana _____.
 A. kutua
 B. kutwa
 C. kutwaa
 D. kucha
19. Ni yupi mpangilio uletao mfululizo ufaao wa wakati?
 A. Alfajiri, asubuhi, aduhuri, alasiri magharibi
 B. Alasiri, asubuhi, alfajiri, magharibi aduhuri
 C. Asubuhi, alfajiri, alasiri, aduhuri, magharibi.
 D. Alfajiri, asubuhi, alasiri, aduhuri, magharibi
20. Umbo hili ni _____

 A. duara
 B. mche
 C. mpira
 D. duara dufu
21. Mnyama ana manyoya mwilini, naye binadamu ana
 A. nywele
 B. malaika
 C. ndewe
 D. mashamba
22. Tegua kitendawili hiki:
 Mava hapo mava pale
 A. kifo
 B. kioo
 C. kumetameta
 D. kivuli
23. Kutangaza kwa sauti kubwa ni
 A. kupiga maji
 B. kupiga mayowe
 C. kupiga mbiu
 D. kipiga domo
24. Chagua kinyume cha sentensi ifuatayo:
 Kitindamimba alifurahi sana.
 A. Kifunguamimba alifurahi sana.
 B. Kitindamimba alikasirika sana.
 C. Mwanambee alifurahi sana.
 D. Mwanambee alikasirika sana.
25. Kanusha: Nimekula nikashiba
 A. Sijala nikashiba.
 B. Sijakula nikashiba.
 C. Sijala wala kushiba.
 D. Sikula wala kushiba.
26. Jaza pengo kwa usahihi:
 Nyinyi _____ mli _____ tualika karamuni.
 A. ndinyi/ o
 B. ndiwo/ wo
 C. ndio/ o
 D. ndio/ ye
27. Tunasema shungi la nywele _____ la kuni pia _____ la mchanga.
 A. chane/ tita
 B. tita/ fungu
 C. shado/ koja
 D. kicha/ bumba
28. 3, 7, 17, 31 na 43 ni baadhi ya nambari
 A. tasa
 B. shufwa
 C. chanya
 D. witiri
29. Kamilisha sentensi kwa usahihi:
 Mahali hapa palifyekwa _____.
 A. pakafyekana
 B. pakafyekeshwa
 C. pakafyeka
 D. pakafyekewa
30. Katika milioni sita kuna laki ngapi?
 A. Sita
 B. Sitini
 C. Elfu sita
 D. Mia sita

Soma kifungu kifuatacho kisha ujibu maswali 31 mpaka 40.

Mlango ulibishwa. Bakari akachungulia kwenye tundu la mlangoni. Akaona mwanamke na mwanamume wamesimama wamebeba matunda. "Baba na mama wako?" waliuliza watu wale wawili. "La, hawapo, wameenda sokoni," Bakari alijibu.

"Basi watakapokuja wasalimie na uwape matunda haya na kuku huyu," wakamaliza. "Ngojeni niwapokee, msinde tafadhali." Bakari alisema huku akifungua mlango. Kufumba na kufumbua, Bakari alijikuta amewekewa bastola kichwani. "Funga mdomo wako ukitaka usalama wako, ng'ombe wewe. Nyinyi mnashiba na watu wafa njaa!" Alisema mwanamume yule kwa ghadhabu. "Pesa, dhahabu na vyombo vya mama yako viko wapi?" Mwanamke aliuliza huku akizaba Bakari makofi mawili mazito. Bakari akamwonyesha kila kitu kwani roho yake ilikuwa mikononi, alikuwa hajijui hajitambui!

Wezi wale wawili wakaisafisha nyumba na kuifanya msikiti. Wakampulizia Bakari dawa ya usingizi. Papo hapo akaanguka na kulala fofofo!

31. Bakari alikuwa na nani nyumbani? A. Pekee B. Bibiye C. Rafiki yake D. Mama na baba	36. Kumpokea mtu ni kufanya nini? A. Kumchukia B. Kumkaribisha C. Kumwongelesha D. Kumfungulia mlango
32. Watu wale wawili waliuliza akina nani? A. Baba B. Wazee C. Baba na mama D. Mama	37. Kuwa roho mkononi ni sawa na kusema A. kuwa karibu kufa. B. kuwa na woga zaidi. C. kwenda na roho kwenye mkono. D. kubeba roho kwenye mkono.
33. Ni nini kilichomfanya Bakari afungue mlango? A. Alishurutishwa kufanya hivyo. B. Zawadi alizoambiwa ni za wazazi wake. C. Alitaka kuwaona wageni wale vizuri. D. Aliwaona mwanamume na mwanamke.	38. Wezi walilalamikia nini? A. Kutofunguliwa mlango. B. Wao kushiba na watu kufa kwa njaa. C. Kutokuweko na wazazi. D. Kutopata dhahabu, vy'ombo na pesa.
34. Bakari alipigwa makofi na nani? A. Mamake B. Rafikiye C. Mwanamume yule D. Mwanamke yule	39. Wezi hawa wangeshikwa wakiiba ungewaambia methali gani? A. Siku za mwizi ni arubaini. B. Mtaka yote hukosa yote. C. Bendera hufuata upepo. D. Mtegemea cha nduguye hufa masikini.
35. 'Kufumba na kufumbua' ina maana gani? A. Hapo hapo B. Mara kwa mara C. Baadaye D. Kwa haraka kabisa	40. Neno ghadhabu lina maana gani kuligana na ufahamu? A. Elekeza B. Haraka kabisa C. Hofu kubwa D. Kukasirika

Soma kifungu kifuatacho kisha ujibu maswali 41 mpaka 50.

Simu ni chombo cha watu cha kuwasiliana. Simu hutumia mawimbi ili kupokea sauti au picha. Kuna aina mbili za simu. Rununu na simu ya ofisi.

Simu ya ofisi au simu ya nyumbani mara nyingi hutumiwa ofisini ama nyumbani. Simu hii huwekwa mahali fulani maalum katika ofisi. Simu hii huwekwa katika mapokezi. Inapopigwa, huwezi kuona nambari ya anayepiga.

Rununu pia huitwa simu tamba, selula au rokono. Rununu ni simu ndogo ambayo unaweza kuibeba mahali popote unapoenda. Rununu hutumia simu kadi. Pia hutumia kadihela ili kupata muda wa maongezi. Manufaa ya rununu ni **tumbi tumbi**. Hata kama ni ndogo wahenga walisema usione wembamba wa reli, gari moshi hupita.

Manufaa ya rununu ni kuwa huweza kutuma arafa. Arafa ni ujumbe mfupi unaotumwa kwa njia ya **kuandika**. Pia, hutumika katika biashara kwa kutuma pesa za kununua bidhaa.

Simu pia hutumika kuwapa watu ajira kwa kuajiriwa katika duka la M-pesa, kuuza rununu na vifaa vyake. Watu wengine huzitengeneza simu zilizoharibika kwa malipo na wao hupata ajira.

Hakuna kizuri kisichokuwa na hila. Rununu ina hasara pia. Inaweza kutumiwa na waovu kuwaibia watu pesa. Aidha kutuma ujumbe wa chuki, matusi na picha chafu zisizofaa.

Daima, tutumie rununu kwa uangalifu mkubwa tusije tukajuta majuto ya mjukuu ambayo huja baadaye.

41. Simu ndogo ambayo mtu anaweza akatembea nayo mahali popote inaitwa A. simu tamba B. simu ya nyumbani C. simu ya ofisi D. arafa 42. Rununu ni kifaa cha _____ ya kisasa. A. maliasili B. ajira C. teknolojia D. madini 43. Rununu pia haiitwi A. ofisi B. selula C. rukono D. simu tamba 44. Kadi ambayo hununuliwa yenye nambari fulani za rununu ambazo mtu hutumia kwa kitambulisho chake pekee huitwa A. ajira B. kadi C. simu kadi D. simu hela 45. Ipi si manufaa ya rununu? A. Kutuma arafa. B. Kuwapa watu ajira. C. Kuwaibia watu pesa. D. Kupata pesa kwa kutengeneza rununu zilizoharibika.	46. Manufaa ya rununu ni tumbi tumbi. Maana ya tumbi tumbi ni A. si tele B. chache C. nyingi D. haba 47. Maana ya neno 'ajira' ni A. kazi B. pesa C. malipo D. hela 48. Ni methali gani inalingana na maelezo haya: Rununu, hata kama ni kifaa kidogo, kina faida nyingi? A. Enga kabla ya kujenga. B. Hakuna kizuri kisichokuwa na ila. C. Majuto ni mjukuu huja kinyume. D. Usione wembamba wa reli gari moshi hupita. 49. Mojawapo ya hasara za rununu ni A. kuuza rununu na vifaa vyake kwa malipo kwenye duka la simu kama mfanyi kazi. B. kuwasiliana na marafiki. C. kutuma ujumbe wa chuki na matusi. D. kuajiriwa katika duka la M-pesa. 50. Kichwa mwafaka cha kifungu hiki ni A. Kadihela B. Rununu C. Mawasiliano D. Arafa